

สถานการณ์และแนวโน้มการให้บริการ การแพทย์ทางไกลในประเทศไทย

นางรุ่งนิภา อมาตยคง

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการ
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศ

เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นสมควรให้ประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ตามบทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมีสาระสำคัญตามที่แนบท้ายนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๘๐

ประกาศ ณ วันที่ ๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

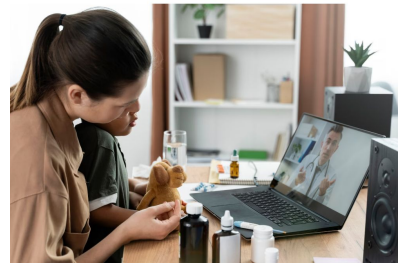
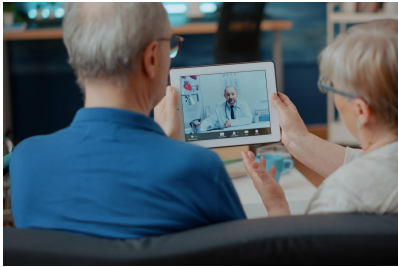
นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ระบบการให้บริการ
แพทย์ทางไกล
(Telemedicine)

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการให้บริการด้านการแพทย์ เป็นการให้คำปรึกษาเบื้องต้นทางไกลผ่านระบบดิจิทัล เช่น การประชุมทางไกล และมีการส่งข้อมูลทางการแพทย์ เช่น ข้อมูลผู้ป่วย (ประวัติการเจ็บป่วย การแพทย์ ฯลฯ) ภาพเอกซเรย์ ข้อมูลการเดินของหัวใจ ฯลฯ ไปยังบุคลากรทางการแพทย์ได้

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

การสร้างสังคมคุณภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง การพัฒนาประเทศไทยที่ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเกษตรกร ผู้ที่อยู่ในชุมชนห่างไกล ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการต่างๆ ของภาครัฐผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล มีการรวบรวมและแปลงข้อมูลองค์ความรู้ของประเทศทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยง่ายและสะดวก โดยประชาชนมีความรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร และมีทักษะในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับยุทธศาสตร์ที่ ๓ นี้ เป็นการสร้างสังคมดิจิทัลที่มีคุณภาพ (Digital Society) มุ่งหวังที่จะลดความเหลื่อมล้ำทางโอกาสของประชาชนที่เกิดจากการเข้าถึงไม่ถึงโครงสร้างพื้นฐาน การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัล หรือการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ยังมีราคาแพงเกินไป และให้ความสำคัญกับการพัฒนาพลเมืองที่ฉลาด รู้เท่าทันข้อมูล และมีความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ โดยสุดท้าย เมื่อโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลพร้อม และพลเมืองดิจิทัลพร้อมแล้ว เทคโนโลยีดิจิทัลจะเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่มผ่านบริการดิจิทัลต่างๆ

เป้าหมายยุทธศาสตร์

๑. ประชาชนทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่ห่างไกล ผู้สูงอายุ และคนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล

- ๑.๑ ศูนย์ดิจิทัลชุมชนมีบริการอุปกรณ์เชื่อมต่อ และ Free WiFi ครอบคลุมทุกตำบลทั่วประเทศ
- ๑.๒ สัดส่วนของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่อายุเกิน ๕๐ ปี เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕
- ๑.๓ ประชาชนทุกกลุ่ม (โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ทั้งด้านพื้นที่และข้อจำกัดด้านร่างกาย) สามารถ

ใช้บริการภาครัฐได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ ด้านเวลา และด้านภาษา

๒. ประชาชนทุกคนมีความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ (Digital Literacy)

๓. ประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษา สาธารณสุข และบริการสาธารณะ ผ่านระบบดิจิทัล

๓.๑ ประชาชนทุกวัยทั่วประเทศ สามารถเข้าถึงบริการการเรียนรู้ระบบเปิดสำหรับมหาชน (MOOC) ได้ตามความต้องการ

๓.๒ ประชาชนทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการด้านการให้คำแนะนำด้านสุขภาพ และวินิจฉัยโรคเบื้องต้น

๓.๓ ประชาชนทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการแบบ One Stop Service ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันตลอดทุกช่วงอายุตั้งแต่เกิดจนตายผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างสังคมคุณภาพที่ก้าวทันเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

แผนงาน

๑. สร้างโอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ห่างไกล

๑.๑ สนับสนุนเทคโนโลยีดิจิทัลหรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ และกำหนดให้สื่อดิจิทัล การพัฒนาเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน และบริการดิจิทัลของภาครัฐต้องพัฒนาตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล

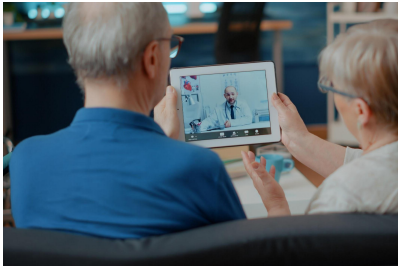
๑.๒ ขยายผลศูนย์สารสนเทศชุมชนไปสู่ทุกตำบลให้เป็นศูนย์บริการของชุมชนที่บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น สามารถให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ เป็นจุดรับบริการภาครัฐ ให้ความรู้ด้านการทำธุรกิจและประกอบอาชีพผ่านระบบออนไลน์ของชุมชน และพื้นที่ของชุมชนในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมโดยเน้นบริการด้านการศึกษา การเกษตร การดูแลสุขภาพ การค้าขาย การบริการท่องเที่ยว สิทธิ และสวัสดิการสังคม

๕. เพิ่มโอกาสการได้รับบริการทางการแพทย์และสุขภาพที่ทันสมัย ทัดถึง และเท่าเทียม รองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

๕.๑ บูรณาการระบบประวัติสุขภาพผู้ป่วยอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเชื่อมต่อกันทั่วประเทศที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและบริหารจัดการข้อมูลสุขภาพของตนได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้ารับการรักษา และเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการรักษากรณีฉุกเฉิน

๕.๒ บูรณาการและส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม ที่ครอบคลุมถึงระบบการให้บริการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) การสร้างพื้นที่ปรึกษาปัญหาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเฝ้าระวังและสื่อสารเตือนภัยด้านสุขภาพและอนามัย รวมไปถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสุขภาพในรูปแบบใหม่ เพื่อสนับสนุนการมีสุขภาพ สุขภาวะที่ดี หรือลดปัญหาสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในพื้นที่ห่างไกล กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ และผู้พิการ

๕.๓ เร่งจัดทำนโยบายและแผนการดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมสูงวัย โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา เทคโนโลยี และการพัฒนาสังคม

แนวโน้ม :

- เติบโตทางธุรกิจ
- มีรูปแบบบริการให้เลือกมากขึ้น

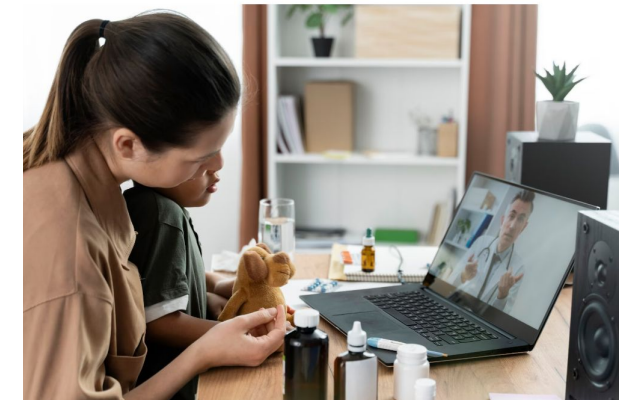
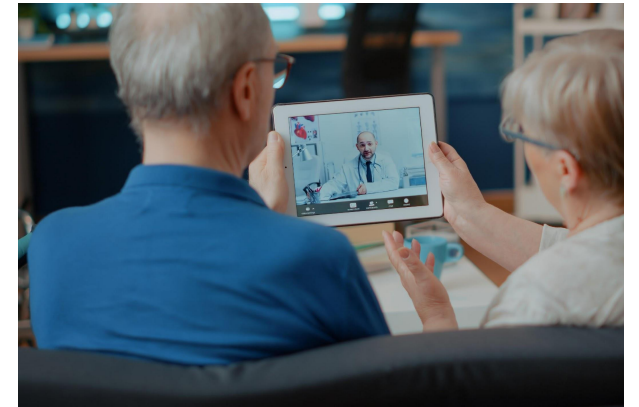

Walk-in

ปัจจัยเอื้อ :

- แผนดิจิทัลชาติ
- ต้นทุนเทคโนโลยีถูกลง ทั้งฝั่งผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ
- ปัญหาความแออัดและระยะเวลารอคอยใน sw.
- ค่าใช้จ่ายเดินทางไป sw.
- ความคุ้นชินกับการสื่อสารการใช้บริการผ่านโทรศัพท์มือถือ
- ระเบียบ ประกาศขององค์กรที่เกี่ยวข้อง

Telemedicine

ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางการแพทย์ทางไกล

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง มาตรฐานการให้บริการของสถานพยาบาลโดยใช้ระบบบริการทางการแพทย์ทางไกล พ.ศ. 2564 โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (สบส.)

ประกาศสภาการพยาบาล

เรื่อง แนวทางการพยาบาลทางไกล (Tele-nursing)

ประกาศแพทยสภา

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการแพทย์ทางไกลหรือโทรเวช (telemedicine) และคลินิกออนไลน์

ประกาศสภาเภสัชกรรม

เรื่อง การกำหนดมาตรฐานและขั้นตอนการให้บริการเภสัชกรรมทางไกล (Telepharmacy)

ประกาศทันตแพทยสภา

เรื่อง แนวทางการให้บริการทันตกรรมทางไกล (teledentistry) และคลินิกออนไลน์

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง มาตรฐานการให้บริการของสถานพยาบาลโดยใช้ระบบบริการทางการแพทย์ทางไกล พ.ศ. 2564 โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (สบส.)

ประกาศแพทยสภา
เรื่อง แนวทางปฏิบัติการแพทย์ทางไกลหรือโทรเวช (telemedicine) และคลินิกออนไลน์

สภาเภสัชกรรม (The Pharmacy Council of Thailand)
ประกาศสภาเภสัชกรรม ที่ 56 /2563
เรื่อง การกำหนดมาตรฐานและขั้นตอนการให้บริการเภสัชกรรมทางไกล (Telepharmacy)

ประกาศสภาการพยาบาล
เรื่อง แนวทางการพยาบาลทางไกล (Tele-nursing)

ประกาศทันตแพทยสภา
เรื่อง แนวทางการให้บริการทันตกรรมทางไกล (teledentistry) และคลินิกออนไลน์

ตัวชี้วัด : จังหวัดที่มีบริการการแพทย์ทางไกลตามเกณฑ์ที่กำหนด (Telemedicine)

ปีงบประมาณ 66	ปีงบประมาณ 67
1) เขตสุขภาพ มีจำนวนจังหวัดที่มีการให้บริการการแพทย์ทางไกล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนจังหวัดทั้งหมดในเขตสุขภาพ	1) เขตสุขภาพ มีจำนวนจังหวัดที่มีการให้บริการการแพทย์ทางไกล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนจังหวัดทั้งหมดในเขตสุขภาพ
2) และมีจำนวน รพ. ไม่น้อยกว่า 3 แห่งต่อจังหวัด	2) และมีจำนวน รพ. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อจังหวัด
3) และมีจำนวนการให้บริการไม่น้อยกว่า 3,500 ครั้งต่อจังหวัด	3) และมีจำนวนการให้บริการไม่น้อยกว่า 5,500 ครั้งต่อจังหวัด

หมวด	4.ด้านบริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence)
แผนที่	12.การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ
โครงการที่	1. โครงการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสุขภาพแห่งชาติ
ระดับการแสดงผล	จังหวัด/เขต/ประเทศ
ชื่อตัวชี้วัด	58. จังหวัดที่มีบริการการแพทย์ทางไกลตามเกณฑ์ที่กำหนด
คำนิยาม	การบริการการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) หมายถึง การจัดระบบให้บริการปรึกษา แนะนำ รักษา ติดตาม เยี่ยมบ้าน ระหว่างสถานพยาบาลแห่งหนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง เช่น บ้าน คลินิกชุมชนอบอุ่น รพ.สต. หรือสถานพยาบาลเครือข่ายอื่นๆ โดยอาศัยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และ บันทึกการให้บริการในระบบสารสนเทศโรงพยาบาล (HIS: Hospital Information System) ด้วยรหัสมาตรฐานแฟ้ม Service (14) รหัสประเภทการมารับบริการ “5 รับบริการสาธารณสุขทางไกล Telehealth/Telemedicine” อ้างอิงจากเว็บไซต์กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข รหัสที่มีการเปลี่ยนแปลงปีงบประมาณ 2564 (https://bps.moph.go.th/healthdata/standardcode43v2-415oct19/)

วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้มีการพัฒนาการให้บริการการแพทย์ทางไกลทั่วประเทศ 2. เพื่อให้ผู้ป่วยกลุ่มเปราะบาง ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สามารถเข้าถึงบริการการแพทย์ได้มากขึ้น
ประชากรกลุ่มเป้าหมาย	โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	เก็บข้อมูลและรายงานผล ระดับโรงพยาบาล จังหวัด และเขตสุขภาพ จากระบบ Health data center โดย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานเขตสุขภาพ และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำการดึงข้อมูลเพื่อ 1. บ่งชี้จังหวัดที่มีการให้บริการและจำนวนครั้งของการให้บริการในกลุ่มเป้าหมาย 2. คำนวณร้อยละการให้บริการการแพทย์ทางไกลในปี 2568 - 2570

ตัวชี้วัด : จังหวัดที่มีบริการการแพทย์ทางไกลตามเกณฑ์ที่กำหนด (Telemedicine)

⊕ ระบบ Telemedicine ตามบริบทของพื้นที่

เขตสุขภาพ	จำนวนจังหวัด	จำนวน sw. ทั้งหมด	sw. ที่ติดตั้งระบบแล้ว		จำนวนให้บริการ (ครั้ง)
			(แห่ง)	(ร้อยละ)	
เขตสุขภาพที่ 1	8	103	93	90%	40,499
เขตสุขภาพที่ 2	5	47	21	45%	21,359
เขตสุขภาพที่ 3	5	55	49	89%	22,902
เขตสุขภาพที่ 4	8	72	19	26%	9,518
เขตสุขภาพที่ 5	8	67	48	72%	23,464
เขตสุขภาพที่ 6	8	73	39	53%	22,652
เขตสุขภาพที่ 7	4	77	77	100%	31,163
เขตสุขภาพที่ 8	7	88	88	100%	73,337
เขตสุขภาพที่ 9	4	90	64	71%	37,034
เขตสุขภาพที่ 10	5	71	51	72%	10,337
เขตสุขภาพที่ 11	7	82	54	66%	16,341
เขตสุขภาพที่ 12	7	78	67	86%	23,060
รวม	76	903	670	74%	331,666

* sw. ในสังกัด สป.สธ.

* ข้อมูล ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2566

รูปแบบ Telemedicine :

- แพทย์-แพทย์ เช่น ผป. มาที่ sw.สต. แล้ว sw.สต. Tele ปรีกษา swช./swท.
- sw.สต. Tele กับ ผป. ผ่าน อสม.
- รถพยาบาล กับ sw.
- เรือนจำ กับ sw.
- แพทย์-ผป. ผ่าน Mobile app.

ปัจจัยสำคัญ :

- โครงสร้างพื้นฐานสัญญาณสื่อสาร เช่น ไฟฟ้า Net5G ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ห่างไกล ชายขอบ ภูเขา เกาะ อุกฤษณ
- Software ที่ sw./แพทย์ ใช้ให้บริการ และ application ที่ ผป./ปชช. ใช้รับบริการ จำเป็นต้องผ่านการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานใดหรือไม่?
- ปชช. กลุ่มเป้าหมายตามแผนดิจิทัลชาติ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล เกษตรกร ยังไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้ใช้บริการ
- การสนับสนุนของผู้บริหาร sw. ในกระบวนการให้บริการ (Business Model & Service Model) อย่างยั่งยืน ทั้งบุคลากร งบประมาณ

ขอขอบคุณค่ะ

